

UTASSY JÓZSEF

Monológ a pódiumon

*Maradtál volna a felvégben inkább!
Nem perzselné talpadat most a szószék.
Palócföldön porosodó faludban
pofozkodnál az asszonyakvalóért.*

*Az értelmet szolgálád közlegényként,
s íme már a vak is ujjal mutat rád:
olyan fényesre nyűtt, lassan lobot vet
testi valód becses felén a nadrág.*

*De már kölyökkorodban elkötöttél
kapufélfátoktól egy sárga kancát:
sörényeset, keselylábút, s azóta
nyargal, vágdat veled a nyugtalanság.*

*Huszonnégy évgyűrű szorítja szíved.
Elég ahhoz, hogy a világnak úgy vallj:
maradtál volna a felvégben inkább,
Palócföldön porosodó faludban.*

*A csodaszarvas-igazságot űződ.
Verejtékes vágtd a micsoda hajsza!
Ha el nem éred, érte fogsz kimúlni,
ha meg eléred, úgylehet, miatta.*

*De jaj, taknyos kölyökként elkötötted
kapufélfátok mellől azt a kancát,
és egyre beljebb csal a rengetegbe
az iramló csodaszarvas-igazság.*

*Hát hajszold csak rendületlen, s amíg élsz:
lába nyomát a világért se hagyd el!
Mit vesztel, ha egy-két maszkos bitang majd
a legfénylőbb csillag-ágra akaszt fel!?*

Kit koldus hazámnak hívok

*Anyámnak hősi halott a párja,
méhe a szerelem hullaháza.*

*S hogy belefojtsák a szót a gyávák,
ajkát iszonyú csókra zárták.*

*Megszült hát engem: forradalmat.
De nekem minden bordám kardlap!*

*S anyám – kit koldus hazámnak hívok –
mert a megváltó krajcár hiányzik:*

*kiül a gazdag világ sarkára,
s homlokán sorsom harmonikázik.*

Csillagvirágváza

Nagy Lászlónak

Pokoljáró Arkangyalod
küszöbömre tetted,
kicsinosítottad nagyon,
hogyan beleszeressek.

Szemöldöke patkó,
szeme beszakadt tó,
tekintete rúgás rajtam:
lüktető holdsarló.

Cimpáin a függő
repedt csikócsengő,
melltartója szétvált földgömb,
csillagra derengő.

Hogy zúg az út! Bátyám,
minden fán harang van.
Félreverik a világot.
Ágyamban az Angyal!

Szája, mint a döggút...
Fél a Hitehivány!
Mellén borzong a papiros.
Én írok, Ő diktál.

Ökörnyáron forog a Föld!
Hét nap és hét éjjel
ropja már a fergetegest
szikra a pernyével.

Ég a bálnaszíros tenger,
zöld óceán zubog:
micsoda halászlé készül!
betonút bugyborog,

pityereg a pingvines part,
tolong a hegy, a domb,
megkergül a „báránys ég”,
tüzes tehénkolomp

hull a pacstortatójásra:
rántotta lesz a dal!
a pilóta égre kozmál,
propeller-láng hadar,

s megered a kék levegő,
zuhog, zuhog, zuhog:
piros kardvirágba dőlnek
a virágárusok,

s izzik az isten sisakja,
dómkupola duhog,
indul a korom-körmenet,
s forog a Föld, forog!

tornyok törnek: ó, csillagász,
szemed párkányára
négy égtájról csörömpöl a
CSILLAGVIRÁGVÁZA.

Szturnusz jeggyűrűm
ujjamon megolvad:
SZERELEM SZERELEM
– jaj, szerelem, hol vagy,

hol vagy, te bimbó-erejű?!
Szétfeslik az ököl,
s fejem fölött, mint kihamvadt
csontcsillag tündököl.

Erőforrás

Ha nem az enyém
ha le kell majd mondani róla
akkor kinek a javára mondok le én
kié a naprendszer harmadik bolygója
ha nem az enyém

Akár a szarvasok

Szervátiusz Jenő: *Cantata Profana*

Zörgőre jár, fiúk: vége a vadonnak!

*Atyánk nagy ijának nyilas félholdja kel,
ropog ellenünk, mint rőt láng a berekben.*

*Szemben a vénséges vén Ezüst Öreggel
megállunk, mikéntha csillagra meredten:*

kilencen, akár a szarvasok, kilencen.

*Magunkra riadva, patánkra maradva,
énekijesztő lett beszédünk is, zagyva.*

*Házunkból kimartan, hazánkból kiverten,
agancsunk boronál csak a kék hidegben.*

*Ágak, egek bőre horzsolódik tőle:
idő, koronánkat derező idő, te!*

*Jaj, ha megrong a húr, gordonkán se szebben,
se halálosabban, se szerelmesebben,*

ha elbrong ama húr az öreg kezekben:

*megfutamodik a vér a rengetegben,
ez úttalan úton járó rengetegben!*

Kilencen? Kilencszázkilencvenkilencen!

*S úgy sokasul a szám, immár Négy milliárd
fölött inog, lobog, veresedik a bárd.*

*Ezüst Öreg! ha ránk szarvasok szaván szólsz,
halld meg hát az Arany Szarvasifjúságszót:*

NEM ISZUNK CSATÁKRA CSENDÜLŐ POHÁRBÓL!

*csak tiszta forrásból,
csak tiszta forrásból.*

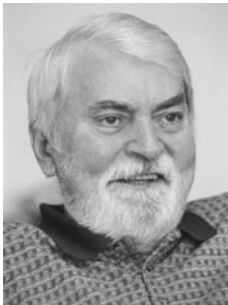
Hol ifjúságod tűnt el

*Hol ifjúságod tűnt el,
fekszel hanyatt a fűben.*

*Hatalmas fellegárnyban,
heversz az elmúlásban.*

*Villanydrót-kotta-hangok
a fecskék, vadgalambok.*

*Dúdolod őket halkan.
Suhanc vagy. Halhatatlan.*

UTASSY JÓZSEF (1941. március 23., Ózd) az ELTE Bölcsészettudományi Karán magyar-népművelés szakon végzett, az Eötvös József Kollégiumban lakott. Rédcisen él. Többek között József Attila-díjjal (1978), Déry Tibor-jutalommal (1989), Balassi Bálint- emlékkarddal (2001), Babérkoszorúval (2001) és Kossuth-díjjal tüntették ki (2008).

Kötetei: *Tüzem, lobogóm!* Versek. 1962–67. Bp. Magvető, 1969. 90 o. (Új termés); *Csillagok árvája*. Bp. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1977. 66 o.; *Mézőgarzsdák*. Gyerekversek. Bp. Móra, 1980. 68 o.; *Ave, Éva!* Bp. Magvető, 1981. 90 o.; *Pokolból jövet*. Bp. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1981. 102 o. *Júdás idő*. Összegyűjtött versek. Bp. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1984. 251 o.; *Ragadozó Föld*. Bp. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1987. 123 o.; *Hungária kávéház? Kávéház Hungária!* Bp. Magvető, 1988. 126 o.; *Irdatlan ég alatt*. Összegyűjtött versek. 1962–1986. Bp. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1988. 208 o.; *Hőemberség*. Gyerekversek. Bp. Interjú Lap- és Könyvkiadó, 1989. 45 o.; *Keserves*. Versek. 1986–1989. Bp. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1991. 149 o.; *Rezedalom*. Debrecen, Csokonai, 1991. 84 o.; *Hol ifjúságom tűnt el*. Bp. Magvető, 1992. 172 o.; *Fény a bilincsen*. Bp. Magvető. 1994. 127 o.; *Szamárécsillag*. Gyerekversek. Debrecen, Csokonai, 1994. 59 o.; *Kálvária-ének*. Lakitelek, Antológia, 1995. 90 o.; *Földi szívárvány*. Bp. Kortárs, 1996. 103 o.; *Havak hatalma*. Gyerekversek. Miskolc, Felsőmagyarország, 1996. 50 o.; *Ővenőt ördög*. Gyerekversek. Karcag, Barbaricum Könyvműhely, 1997. 66 o.; *Szép napkeltő holnap*. Versek. 1995–1997. Bp. Orpheusz, 1999. 86 o. (Orpheusz könyvek); *Kiss Benedek–Mezey Katalin–Utassy József: Fursza világ*. Versek gyermekeknek. Bp. Széphalom Könyvműhely, 2000. 103 o.; *Hóvirágbúvóló*. Gyerekversek. Bp. Littera Nova, 2000. 36 o. (Sophie könyvek); *Tüzek tüze*. Összegyűjtött versek. 1957–1997. Bp. Littera Nova, 2001. 358 o.; *Isten faggatása*. 1992–1994. Bp. Littera Nova, 2000. 76 o. *Sugdós a Sátán* (1998–2001), Százhalombatta, 2002. 90. o., *Farkasordító*. Versek. 2001–2006. Bp. Széphalom Könyvműhely, 2006. 94 o.; *Utassy József válogatott versei*. Bp. Magyar Napló, 2006. 165 o.